Texte pe internet: o călătorie inițiatică pentru învățarea limbii române

Juan José Ortega ROMÁN

1. Preliminarii

Orice învățare a unei limbi este o călătorie prin țara acestei limbi. Noutățile tehnologice (de exemplu, *internetul*) au făcut posibilă apropierea dintre lumi, popoare, țări; în sfârşit, limbi. Până acum, în Spania, erau greu de găsit cărți, manuale, ziare, gramatici etc. în limba română. Scopul nostru, din acest motiv, este de a călători pe internet pentru a putea învăța, singuri sau cu un profesor, limba română, încetul cu încetul. Hai să zicem, încă o dată, acel cunoscut *lieu commun*: că limba română este o limbă latină şi că nu este prea diferită de limba spaniolă.

Este adevărat că, în afară de neologisme, limba română conține multe cuvinte care nu sunt prea diferite de cele din limba spaniolă: *piatră* nu-i prea departe de *piedra*; *casă* şi *casa* au practic o formă identică. Dar sunt multe altele unde nu există posibilitatea de a vedea o mică legătură: *ostrov* şi *isla*; *comoară* şi *tesoro*; *pământ* şi *tierra*. E adevărat că există şi cultisme care fac posibilă înțelegerea şi apropierea între cele două limbi, cu toate că nu întotdeauna sunt sinonime sută la sută: *insula* şi *isla*; *tezaur* şi *tesoro*, *pământ* şi *pavimento*. Nu degeaba e vorba de o etimologie latină comună.

Dar ce se întâmplă când nu avem nici cea mai mică şansă de a vedea o mică coincidență? Cum putem să ştim, de exemplu, că *apăsați* înseamnă *pulsad*; sau, aşa cum se spune pe *spanglish* care se foloseşte pe internet, **cliquea*?? De unde ştim că verbul *a primi* înseamnă *recibir*? Cum putem să aflăm că *a trimite* înseamnă *enviar*? Nu-i prea greu: de câte ori la învățământul unei limbi ne-a ajutat contextul? Dar ce este contextul când e vorba de internet? Poziția; locul care ocupă cuvântul între structura universală a paginilor pe care toate acele persoane care folosesc internet o recunosc imediat. E aşa de uşor şi simplu: un student începător poate să învețe că, românescul *caută* are o corespondență directă cu spaniola *busca*.

Avantajul internetului se bazează pe interactivitate: Cuvântul *trimite* ne dă soluția despre semnificația lui când apăsăm pe buton, în timp ce ne arată şi îl învață pe student care este participiul lui, pentru că imediat apare pe ecranul calculatorului *element trimis corect.* S-a produs, deci, o convorbire, un dialog între tehnică si om. Alt avantaj este faptul că dă studentului prilejul de a greşi şi de a se întoarce la pagina de dinainte. Dacă studentul a presupus o semnificație care nu este corectă, mai are o şansă. Şi din greşeli se învață... E adevărat că este necesară o anumită dispoziție lingvistică pentru a învăța o limbă.

Cuvintele englezeşti (adică anglicismele), cu toate că reprezintă o contaminare a limbii, ne pot ajuta (într-o primă fază) să facem comunicarea mai uşoară. Sunt cuvinte care au intrat şi în spaniolă dar care s-au adaptat la forma sau la fonetica limbii: studentul are şansa de a cunoaşte formele gramaticale, de exemplu, sufixul „*-ist*" (*forumist*), articolul masculin singular (*soft-ul*), forma infinitivului (*a clica*), precum şi

BDD-V2381 © 2006 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:54:38 UTC)

diferite adaptări fonetice (*sait, compiuter*...). La un stadiu mai avansat al limbii studentul va învăța care este forma corectă pentru aceste barbarisme.

2. În căutarea *sait*-urilor

Dar drumul acestei călătorii nu este întotdeauna rapid, nici uşor. Căutarea pe pagina *Google* spaniolă a unor gramatici şi manuale de limbă română ne conduce la paginile din *Biblioteca Nacional* (din Spania), la librării sau la manuale specifice care se pot cumpăra prin internet. Atât. Pagina eurolangue@fx.ro ne oferă materialele de vânzare printre care sunt două manuale de limbă şi diferite cursuri de limbă română *in sito* cu o întreagă serie de activități culturale şi academice.

Din păcate nu avem încă în Spania un manual de limbă română pe internet. Este, însă, unul www.aprendarumano.webcindario.com, care e în construcție dar care oferă deja nişte glosare de termeni, nişte conjugări, câteva explicații gramaticale. De asemenea, sunt câteva *sait*-uri (www.idiomas.astalaweb.com, de exemplu) unde putem găsi un vocabular de bază pentru începători (familia, alimentele, culorile, zilele săptămânii, lunile anului etc.).

Ceea ce vreau să prezint aici ar putea să fie cuprins într-o singură adresă: www.trafic.ro. E vorbă de marele portal român pe internet, care ne deschide uşile la alte serii de pagini mult mai specifice ca, de exemplu, www.kappa.ro, www.home.ro, www.fides.ro şi www.stud.net (singura revistă pe internet adresată studenților).

Sunt, de pe altă parte, şi pagini personale care oferă secțiuni despre literatură, limbă, răspunsuri la întrebări lingvistice, dar sunt adresate mai ales românilor sau persoanelor care au deja un nivel foarte bun de cunoştințe. E vorba, de exemplu, de www.pruteanu.ro.

Universitatea din Alicante este fără îndoială cea care a făcut, după părerea mea, cel mai mare efort pentru a extinde cunoştințele limbii române în Spania. O dovadă evidentă este pagina www.ue.es/ personal/ iliescu. Acolo se află gramatica, un forum, precum şi traducerea poemelor cu textul original alături. Este o mare ocazie pentru a putea compara şi învăța noi cuvinte.

3. Aplicație practică la curs

Aşa cum am spus mai sus, majoritatea *link*-urilor sunt uşor identificabile (datorită limbii engleze, utilizatorul de internet a asimilat deja conceptele acestei limbi). Nu-i greu (mai ales pentru tineri) să ştie traducerea exactă pentru că spațiile rezervate la fiecare cuvânt sunt identice.

De exemplu, când suntem la *hotmail* orice student va înțelege (dacă a folosit deja serviciul *hotmail* în limba sa, bineînțeles) că *nume* înseamnă *nombre*; *utilizator*, *usuario*; *parolă*, *contraseña*; *înregistrează-te acum*, *regístrate ahora*, sau *intră*, *entra*.

Un mare ajutor pentru munca profesorului sunt ziarele. Pe pagina www.ziare.com avem o listă cu practic toate acele ziare care se citesc în România (*Evenimentul zilei*, *România liberă, Adevărul*). Este şi primul ziar românesc pe internet; e vorba de www.ziua.net. Aplicarea lor practică la cursuri este incomensurabilă dacă luăm în considerare o serie de secțiuni:

a) Mica publicitate: este ideală pentru învățarea noilor substantive şi verbe: titluri cum *vând maşină, schimb casă*, sau *caut bărbat* au o dublă utilitate practică: de pe o parte, studentul învață persona întâi a verbului, de pe altă parte, învață (deduce din context) noi cuvinte şi asociază verbe şi substantive, care îi dau prilejul de a forma expresii ajutându-l astfel să se descurce cu uneltele de bază ale limbii. Este deja pregătit să pronunțe expresii simple şi necesare: *vreau apă, nu vreau,...* Câmpul lexical al acestor anunțuri este o mare şansă pentru a învăța şi a dezvolta vocabularul. De

BDD-V2381 © 2006 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:54:38 UTC)

exemplu, la anunțul *caut bărbat* studentul va găsi adjective precum *blond, slab, înalt*,... (referitoare la descrierea fizică) dar şi adjective precum *inteligent, sincer, bun*,... (referitoare la descrierea de caracter). Dar hai să mergem mai departe: o dată ce studentul a asimilat adjectivul masculin poate, imediat, să învețe forma feminină: *Caut femeie blondă, slabă, înaltă, sinceră, bună...* Contextul îi va permite să deducă că un cuvânt foarte departe de spaniolă cum e *vârstă* înseamnă *edad*, pentru că de obicei lumea scrie *în vârstă de 34 de ani*, de exemplu. Dar ce se întâmplă cu aşa numiții „falşi prieteni"? De exemplu, cuvântul *manierat*. Avem două posibilități: studentul va descoperi singur semnificația lui corectă (*educado*) sau studentul va întreba profesorul. Aici suntem noi să-i rezolvăm îndoielile.

b) Titluri (Secția Internațională): De obicei se întâmplă că studentul cunoaşte deja ştirea pentru că a citit-o în ziarele din țara lui. Înțelegerea şi asimilarea sensului expresiei este de obicei, automată. Studentul începe, încet, să-şi facă o idee generală despre sintaxa limbii, în timp ce începe să facă legături între sensuri. De exemplu, studenții mei nu au avut nici o problemă pentru a traduce titluri precum: *Prințul Felipe din Spania se însoară cu o ziaristă de televiziune*.

c) Vremea: Este, poate, puțin mai greu a putea înțelege ce înseamnă termeni precum *senin, nori*; dar cuvinte precum *ploaie, frig, soare, vânt* nu presupun, de obicei, nici o problemă. Este şi o bună ocazie pentru asimilarea formei analitice a viitorului în română: *mâine va ploua, mâine va ninge*.

d) Programul filmelor: Titlurile filmelor sunt foarte folositoare pentru învățarea genitivului. De obicei aceste titluri (ca şi cărțile) se prezintă sub forma acestei structuri sintactice: *Numele trandafirului, Insula tezaurului, Culoarea banilor* etc. este un excelent prilej pentru a înțelege formarea lui. Pentru a putea face o corectă legătură, trebuie să vorbim, însă, despre filmele universale (hai să zicem americane) pe care şi studentul spaniol le cunoaşte.

Dacă continuăm cu lumea filmelor trebuie să vorbim despre o pagină foarte interesantă pentru învățarea acestui lexic: www.port.ro. Datorită ei studentul poate să învețe termeni cum *regizor*, *producător*, *operator* şi numele profesiunilor în legătură cu cinematografia, pentru că există o descripție tehnică asupră unor filme mondiale.

e) Vânzare şi cumpărare prin internet: Cunoscutul şi universalul *Amazon* are un frate român: www.divertamedia.ro.

4. Dicționare

Sunt nişte dicționare pe internet pe care le oferim aici pur şi simplu cu valoare informativă:

a) www.diseara.ro (română-engleză), care oferă şi o listă de expresii cu cuvântul *copil.*

b) www.allnet.ro: Dicționar *on line* unde se poate alege limba. Are şi o adresă unde se poate întreba orice nelămurire: akapla@hotmail.com.

c) www.ournet.md: Dicționar român-rus. Cu posibilitatea de a consulta probleme lingvistice.

d) www.yourdictionary.com: Traducător simultan în 6 limbi şi un dicționar explicativ de termeni *clubbing* (www.nights.ro/dex.html).

e) www.biblioteca.euroweb.ro: Dicționar de scriitori.

f) www.cnt.dnt.md: Centrul național de terminologie. O bază de date terminologice cu o adresă de consultanță: termrom@cnt.dnt.md.

BDD-V2381 © 2006 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:54:38 UTC)

5. Probleme, inconveniențe, dezavantaje

O călătorie nu este întotdeauna un drum acoperit cu trandafiri. Pentru mine învățarea limbii române pe internet prezintă o mare problemă care încet, este adevărat, începe să dispară: transcrierea corectă a literelor *ş*, *ă, ţ, â.* Pentru că nu întotdeauna apar cum trebuie, avem, în acest caz, două posibilități:

1) Apariția noilor forme scrise: ţ=tz, ş=sh (*tzigan*, *cosh*...). Este un fapt cunoscut că limbi ca, de exemplu, germana au adoptat diagraful *ue* pentru a reproduce vocala *ü* (Müller = Mueller). Se va întâmpla oare la fel cu română într-un viitor nu prea îndepărtat?

2) Dispariția acestor litere şi asimilarea la alte forme grafice: *ţ* se face *t*; *ş* devine *s*, şi vocalele *â* şi *ă* se scriu la fel: *a.* Asta înseamnă că *rău* şi *râu* vor deveni *rau*; *nasul* şi *naşul* vor avea forme identice. Va fi foarte greu, mai ales, să se vadă diferența între *fată* şi *față*. Nici măcar contextul nu ne va putea ajuta: *Ana are o fată foarte frumoasă / Ana are o față foarte frumoasă*.

Internet, da, dar dacă nu există o perfectă cunoaştere a limbii, prezența profesorului este de neînlocuit. O dată ce necesitățile primare ale comunicării s-au acoperit / împlinit, cred că misiunea internetului este de a oferi un model pur de limbă.

Cel mai mare pas pe internet trebuie să fie un curs de limbă română adevărat *on-line*, adică conectat, cu o adevărată legătură între cel care vrea să învețe şi cel care predă o limbă, unde trebuie să se producă contactul între student şi profesor / învățător. Din această cauză la Universidad Complutense de Madrid în colaborarea cu UNED (Universitate la distanță) am început să facem un manual de limbă română unde studentul poate să întrebe profesorii orice nelămurire sau orice dificultate pe care o are când învață, citeşte textele sau face exercițiile. Mai ales, studentul poate să trimită prin *e-mail* exercițiile şi profesorul le corectează. Cursul va şi avea toate aceste *link*-uri la ziare şi la actualitate română despre care am vorbit. Este numai începutul, dar cred că am făcut deja jumătate din drum.

Des textes sur l'internet: un voyage initiatique dans l'apprentissage de la langue roumaine

Étant donné que la langue roumaine et la langue espagnole sont deux langues latines (pas très éloignées, donc) et en profitant de la grande quantité de textes et de pages que nous avons sur internet, notre objectif c'est de voir comment on les peut utiliser pour apprendre le roumain soit tout seul, comme des étudiants autodidactes, soit à l'aide d'un professeur. Dans ce dernier cas, on nous donnera les clefs pour s'adresser vers un enseignement pratique et pour faire travailler les étudiants aux cours d'une façon dynamique, participative et inter communicative.

BDD-V2381 © 2006 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:54:38 UTC)